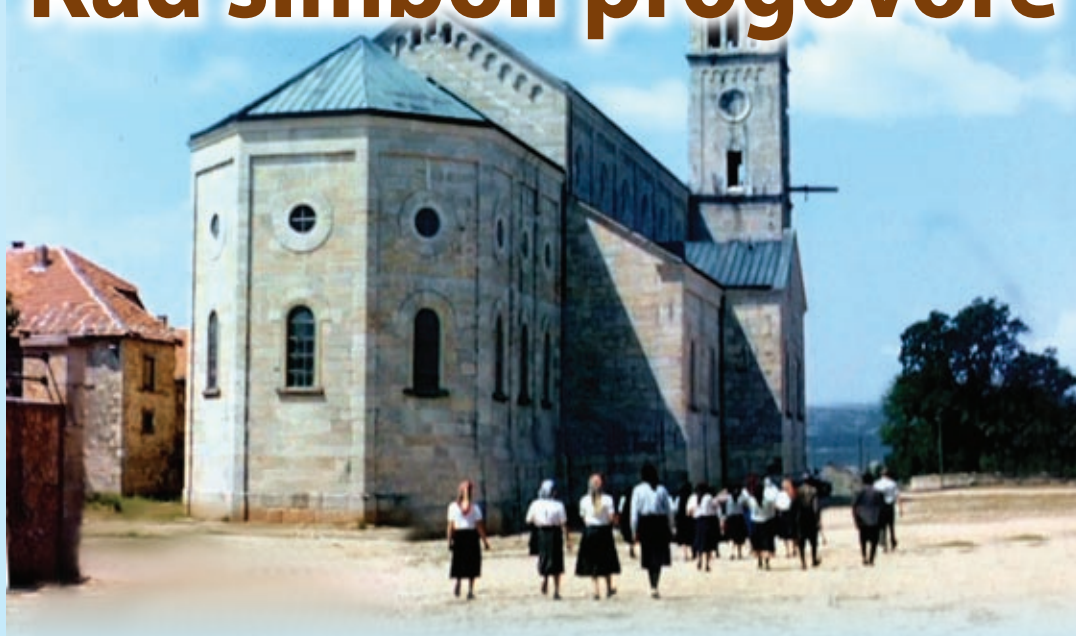

Kad simboli progovore

Piše: fra Miljenko Stojić, OFM

Ove godine, za razliku od lani, ne bijaše nijega za obljetnicu ubojstva hercegovačkih franjevaca, 7. veljače. Vrijeme gotovo za poželjeti, ako bismo isključili ono nešto kišice. Na prvi pogled rekli bismo da je zbog toga bilo više ljudi nego obično do sada. Međutim, tu je samo mrvica istine. Glavni razlog je probuđena svijest o komunističkoj zlokobnoj ideologiji. Bili smo nekako zaboravili na to, ali potezi neokomunističke vlasti u Hrvatskoj ponovno nas trgnuše. Ljetos smo, pak, pokopavali žrtve što padoše ovdje na Širokom Brijegu pri komunističkom naletu. Ne ulazeći u povijesne prijevore je li netko stvarno kriv ili ne, iz svega se dalo zaključiti da se komunisti pri svome naletu nisu držali nikakvih dogovora. Ubijali su koga stignu. Tada ljude ostavljашe bez glava, sada bez posla i htjeli bi bez duše. Tzv. zdravstveni odgoj koji na silu uguraše u škole, svima otvori oči. Upravo kreću i na hrvatski jezik. Pa ćirilica u Vukovaru. Samo, trebaju li nam granična stanja da bismo se držali svoga i išli pravim putem? Bolje bi bilo da se time neprestano ponosimo i tako mijenjamo sebe i svoju okolinu.

Jutros pođoh pomoliti se na grobu naše pobijene braće. Bi to ono vrijeme kada obično u crkvi nema nikoga. I prevarih se. Ona se već tamo

molila. Mlada. Život je pred njom. Očito osjeća da budućnost nije u onome što nam žele utuviti u glavu, već u onome do čega sami dođemo svojom glavom. Nisam je htio smetati, tek zapamtih da bi udubljena u molitvu. Osjećao sam zbog svega toga da je crkva puna, netko bdije i ne da ugasi zapaljeno svjetlo. Podsjeti me to i na svjedočanstvo o prvim satima ubojstva 12 franjevaca na Širokom Brijegu. Brzo se za to dočulo i brzo su žene iz susjedstva došle moliti se i zapaliti svijeću. Istina, brzi su bili i vojnici, ali po zlu poslu. Pokupili su ih u kamione i odvezli. Time ih ipak nisu porazili. Svjetlo je nastavilo sjati i obasjavati simbole razasute diljem Širokog Brijega. Čovjek i Bog tu se susreo i nastavio tako sve do današnjih dana.

Žao mi je da ove godine nismo mogli na Nagradnom natječaju za Obljetnicu dodijeliti uzrastu mladež neku nagradu. Valjda su ih smeli ovi prosvjedi u školi, što li. Malo-malo pa nastave nema. Preko njihovih leđa prelamaju se velike igre, unatoč tome što to oni nisu zaslužili. Igre su to što su ih povelili oni koji imaju mogućnost staviti šapu na sustav. Ponijeli su se bahato prema nama kao narodu. Ne daju da izaberemo najsposobnije među nama, ne daju da nam gospodarstvo krene naprijed, ne daju da stvorimo dostojan politički okvir,

ne daju... Slažem se, ne treba ovo uzeti kao izgovor za sve naše promašaje, ali ne treba sve to ni zanemariti. Mislim da je najbolje imati sve to pred očima i nastaviti tražiti svoj put. Tada se uvijek nešto dobra dogodi, bilo krivo ili pravo našim protivnicima. Nadam se da će mlađi naraštaji shvatiti tu životnu mudrost, jer u suprotnom morat će se potucati po tuđini, kao očevi im i majke.

Dok razmišljam o mladeži, pogled mi obuhvaća širokobriješku okolinu. Lijepa je, prirodno bogata, s izmjenama tla, vode i zraka. Nije stoga čudno što nailazimo na razne povijesne tragove na ovome tlu, još od onih vremena prije Krista, masoni i graditelji Novog svjetskog poretka rekli bi prije nove ere. Život je kucao, tražili su se novi oblici postojanja. Nama su zacijelo najzanimljiviji ostatci kršćanskoga života. Puk je ovdje oduvijek tražio Boga, posebno onoga kojega je navijestio Isus Krist. Na žalost povijesne su mijene poput podivljala orača dolazile i odlazile. Puk je ostao neuništiv. Otvarao se svome Bogu i spoznao tajnu bitka i tajnu ljubavi prema domovini. Komunisti su ga zbog toga mrzili. Nisu mogli shvatiti da netko ima smjelosti oprijeti im se i reći da rade krivo. Naumiše stoga sve savrniti sa zemljom. Znamo već, na crkvu su pucali svojim topništvo s Velike glavice. Topnici nisu znali u što pucaju, imali su zapovjedene koordinate. Jedino su se čudili kako se to u što pucaju ne ruši. Kasnije su imali što vidjeti. Svjedoci kažu da su se barem neki od njih zastidjeli. Naredbodavci jamačno nisu. Rušenje crkve samo je bio jedan od ciljeva. Ubijali su oni i žive. Htjeli su da konačno nestane simbol Široki Brijeg, da to postane samo još jedan nezanimljiv toponim. I ne uspješ. Njih će sramota nadživjeti, kao i nas naša odlučnost. A simbol Široki Brijeg ostat će vječno, jer je u Božjoj ruci. Jednoga dana, kad dođemo pred svoga Boga, bolje ćemo znati o njegovu značenju, otkrit će nam se razne skrivene tajne. Nismo samo mi, naime, oni koji se opijamo ovim simbolom, ima ih još puno na raznim stranama. Zbog toga se glas o ubojstvu hercegovačkih franjevaca pronio i pronoši daleko.

Široki Brijeg, simbol vjere i našeg narodnog pripadanja

Na nama je sada ovdje čuvati Široki Brijeg, simbol vjere i našeg narodnog pripadanja. Šteta da to uvijek ne činimo. Ne mislim samo na one velike stvari kao ulaženje na ovaj ili onaj način u prostor zaštićenog prirodno-duhovnog okoliša, nego mislim i na one naizgled sitne stvari kao što je parkiranje svojih vozila na prilazima crkvi. Svejedno jesmo li došli u pohode svome Bogu ili u pohode obližnjim gostionicama što se tuda nakitiše na raznorazne načine. Zapravo, teži je slučaj ako smo došli svome Bogu pa smo svoje vozilo ostavili bilo kako. Drugi se u najmanju ruku na to ljute, ako nisu sagriješili i što god teže. Zar mislimo da nam Bog u takvom slučaju uslišava naše opravdane molitve? Ili one naše staze kroz Grabovinu. Nekada se njima išlo do crkve, danas su zapuštene i ispresijecane. Istina, pokušat ćemo ih vratiti u uporabu, barem one koje vode do mlinice, ali zar nam treba ju ovakvi propusti? Očito je da komunističko vrijeme još tinja u nama. Sve ono što ne pripada zakonski mojoj obitelji ne vrijedi. Posebno ako je neke ustanove, pa bila ona i crkvena. Dobro, popraviti ćemo se mi, pa ne ćemo više o ovome.

Simbolima jednostavno rečeno dokazujemo tko smo i što smo. Znamo da nam srce raste kada nas netko zadivljeno pogleda samo zbog toga što smo sa Širokog Brijega. Zato očistimo i svoju nutrinu da sami sebi možemo reći da smo razumjeli gdje se nalazimo i što nam je činiti.

Drago mi je da smo ove godine po prvi put obilježili i Dan sjećanja na pobijene franjevce i puk. Položili smo tom prilikom u središtu Širokog Brijega i vijenac te zapalili svijeću kod spomen križa. Jedino mi nije drago da još nismo razumjeli da 7. veljače zahtijeva malo više dostojanstva. U odluci o proglašenju spomenutog dana stoji da bi tada radnje, ustanove... popodne trebale prilagoditi svoje radno vrijeme. Jesu li? Idemo sve ovo ostaviti sebi na razmišljanje pa početi popravljati odnos prema svojim simbolima. Barem mrvicu za ovu godinu.

"Kršćanski se život sastoji u stalnom usponu na "brdo" susreta s Bogom a zatim silaženju među ljude, noseći ljubav i snagu koje nam taj susret daje, tako da svojoj braći i sestrama služimo istom onom ljubavlju kojom Bog ljubi."

Franjinim STOPAMA

List Franjevačkog svjetovnog reda
i štovatelja sv. Franje
Broj 1(7), godina III.

UTEMELJITELJ I NAKLADNIK:

Vijeće mjesnog bratstva
Franjevačkog svjetovnog reda
Široki Brijeg, A. Stepinca 14, Široki Brijeg

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:

Gojko Jelić

UREDNIČKO VIJEĆE:

fra Stipe Biško, Marijana Bošnjak,
Marija Brekalo, Matea Galić,
Gojko Jelić, Mirela Lovrić,
Magdalena Vukoja

TEOLOŠKA REDAKTURA:

fra Stipe Biško

LEKTURA:

Mirela Lovrić

TISAK:

Logotip, Široki Brijeg

ADRESA UREDNIŠTVA:

A. Stepinca 14, 88220 Široki Brijeg
E -mail: franjinimstopama@gmail.com

Svoje dobrovoljne priloge
za potporu listu *Franjinim stopama*
možete slati na račun:

Franjevački samostan Uznesenja BDM-
Podračun franjevačkog svjetovnog reda
UNICREDIT BANK d.d. Mostar
br. **3382202257080158**

ISSN 2232-8580

List Franjinim stopama je upisan u registar javnih glasila u Ministarstvu prosvjete, znanosti, kulture i športa Županije Zapadnohercegovačke, pod rednim brojem 20, stranica 0020, dana 6. travnja 2011. godine.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II.vat. sabora izjavljujemo da ne želimo preteći sud Crkve kome se potpuno podvrgavamo. Riječi „mučenik“, „mučeništvo“, „čudes“ i slično imaju u ovom listu samo vrijednost ljudskog svjedočenja.

Kazalo

Uvodnik	3
Papa Franjo - Papa iznenađenja.....	4
Via dolorosa – ulica bola i našeg spasenja.....	6
Isuse, Ti si za mene uskrsnuo.....	10
Isus prijatelj istine i moj prijatelj	12
Uskrsna svijeća	14
Čitamo Pravilo	15
Hoćeš li ostati vjeran ovom pozivu?	16
Potrebni smo našoj Crkvi.....	18
Otvaramo Bibliju	20
3. dani pobijenih hercegovačkih franjevaca.....	22

Predstavljamo: Mjesno bratstvo Gorica.....	26
Bratstvo – mjesto cvjetanja Duha Svetoga.....	29
Kad simboli progovore	30
Fra Mario Knezović: Tko je za mene sveti Franjo	32
Fra Zvezdan Linić: Franjo je u središtu moga srca.....	35
Rasvijetli tmine moga srca.....	38
Svjedočiti uvijek i svugdje.....	40
Kronika	42
Naši pokojni	43
Uzorni likovi naših trećarica: Zorka Čavar	44
Lipa naša Korizma	46

Naslovna stranica: Papa Franjo

Članovima Franjevačkog svjetovnog reda, svim štovateljima svetog Franje, svim dobročiniteljima i svim ljudima želimo sretan Uskrs!

Vijeće mjesnog bratstva i Uredničko vijeće lista